OOSTPOST

SOERABAIJASCHE COURANT.

№ 15 ZEVENDE JAARGANG. 1859

PRIJS VAN INTEEKENING.
Per 6 maanden voor Soerabaya. . . . . ƒ 7.50
" " " " Java. . . . . . . " 9.—
" " " " Buitenbezittingen. . " 10.—
" " " " Nederland. . . . " 12.—
De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

MAANDAG 21 FEBRUARIJ.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.
De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

Bij deze Courant behoort een bijvoegsel.

DE STOOMPAKKETVAART-DIENST IN DEN OOST INDISCHEN ARCHIPEL.

IV.

Met eenige bemerkingen aangaande de bij de voorwaarden van uitbesteding op de niet uitvoering der verbintenis van de zijde des aannemers, gestelde strafbepalingen, zullen wij onze beschouwingen betrekkelijk dit onderwerp besluiten.

Wij treffen die strafbepalingen onder anderen aan in Art. 19, waarbij het volgende wordt vastgesteld.

Indien een der bij art. 1 dezer voorwaarden omschreven diensten door de schuld of nalatigheid van den betrokken aannemer niet geregeld plaats heeft, of vertragingen in derzelver volbrenging bij herhaling worden ondervonden, zoodanig dat de door hem aangenomen pakketvaart niet kan geacht worden volgens de aan de uitbesteding daarvan ten grondslag liggende bedoeling te worden ten uitvoer gebragt, verbeurt die aannemer, zoo hij die is

van het Iste perceel: *vijftig duizend gulden*,
van het IIde, IIIde en VIde perceel: *vijftien duizend gulden*,
van het IVde perceel: *dertig duizend gulden*,
van het Vde perceel: *twintig duizend gulden*,

en heeft het gouvernement het regt de ontbinding te vorderen van de met den aannemer aangegane verbindtenis, mitsgaders, ingeval van regterlijke toewijzing van dien eisch, het geheele materieel voor de uitvoering der door hem aangenomen pakketvaartdiensten, tegen de alsdan te schatten waarde over te nemen.

Bij eene naauwkeurige beschouwing zal het al aanstonds blijken dat deze gestelde boeten in geene de minste verhouding staan tot de afstanden, die bij elke reize moeten worden afgelegd, evenmin als tot de subsidie, welke voor iedere dienst in billijkheid kan worden gevorderd.

Waarom er bij voorbeeld op de niet behoorlijke uitvoering van de dienst naar Singapore, werwaarts de reize heen en terug in *negen* etmalen moet worden afgelegd, eene boete is gesteld van *vijftig duizend guldens*, terwijl de niet behoorlijke uitvoering van de dienst van Batavia naar Macassar, de Molukko's en Timor, welke reize op *één en dertig* etmalen is bepaald, wordt bedreigd met eene boete van niet meer dan *dertig duizend* guldens, zal wel moeijelijk te verklaren zijn, wanneer men in aanmerking neemt dat, wil men die dienst naar behooren in werking houden, daartoe bijna even zoo vele kosten zullen worden vereischt, als voor de vijf overige diensten te zamen genomen. Indien welligt dit algeheel gebrek aan verhouding tusschen de bedreigde boeten en de kosten, die voor elke dienst vereischt worden, moet worden toegeschreven aan het meerdere belang van den uitbesteder bij eene geregelde uitvoering van de dienst naar Singapore, zoo vermeenen wij dat dit belang bij het vaststellen der boete hier minder gepast in aanmerking is gebragt, daar toch, gelijk in de rede ligt, de eenige maatstaf voor het bedrag eener vast te stellen boete ten deze eeniglijk moet gezocht worden in den langeren of korteren duur, die voor iedere vastgestelde reize is noodig geoordeeld, alsmede in het bedrag der kosten, die vereischt worden om elke dienst behoorlijk in werking te brengen en te houden.

Hetzelfde gebrek aan verhouding merkt men wederom op in Art. 25 en 26 der voorwaarden, alwaar de navolgende bepalingen worden aangetroffen.

Art. 25. Binnen *veertien* dagen na de uitbesteding wordt aan dengene, aan wien eenig perceel der pakketvaart voorloopig is toegewezen, bekend gemaakt of het Gouvernement zijne aanbieding al of niet aanneemt.

Art. 26. Wanneer het Gouvernement van de aanbieding gebruik maakt, moet, *veertien* dagen na de kennisgeving daarvan, in 's lands kas te Batavia gestort worden: door den aannemer van de dienst, bedoeld bij art. 1, § 1, de som van *vijf-en-twintig duizend gulden*, en voor ieder, der overige diensten *tien duizend gulden*, als waarborg voor de nakoming der aanbieding; welke som, met eene rente van 6% 's jaars, wordt terug betaald, zoo de aangenomene pakketvaart *wel*, doch verbeurd wordt ingeval die pakketvaart *niet* op den tijd en de wijze, bij deze voorwaarden bepaald, in werking is gebragt.

Geschiedt de in kas storting van deze waarborgsom niet binnen den bepaalden tijd, dan wordt de aanneming als vervallen beschouwd en verbeurt de aannemer eene boete ten bedrage van een vijfde gedeelte der som, welke hij verpligt was te storten.

Volgens die bepaling wordt de dienst van Soerabaya over Bawean naar Banjermassing, waartoe niet meer dan een klein stoomschip vereischt wordt, gelijk gesteld met de dienst van Batavia over Samarang en Soerabaya naar Makasser, de Molukko's en Timor, waartoe niet minder dan drie groote stoomschepen noodig zijn.

Volgens de meening van den uitbesteder zoude het alzoo geene meerdere bezwaren opleveren, om eene aanbieding te doen tot de volvoering waarvan een kapitaal van minstens één millioen guldens benoodigd is, dan in te schrijven voor eene dienst, waarvan de instandbrenging en uitvoering hoogstens een honderd en vijftig duizend guldens zal kosten.

Wij hebben vergeefs gezocht naar eene gezonde reden, welke voor het vaststellen van zoodanige verhouding zoude kunnen aangevoerd worden, doch zijn er niet in geslaagd om die te vinden. Welligt zullen anderen daarin gelukkiger slagen dan wij, hetgene allerwenschelijkst zoude zijn in het belang eener tot standbrenging der aanneming, want dit mag men toch wel als zeker aannemen, dat tarieven van vracht en kosten van overvoer van passagiers, waaraan, gelijk wij reeds vroeger hebben aangetoond, alle verband met de voorwaarden van uitbesteding ontbreekt, en gemis aan verhouding tusschen de verschillende voorwaarden, waarop men verlangt overeenkomsten aan te gaan, niet zeer geschikt zijn om inschrijvers uittelokken, althans niet dezulken die bekwaam en geschikt kunnen worden geacht om de uit te besteden diensten naar behoren in werking te brengen en te onderhouden.

Het nut en de voordeelen eener geregelde stoomgemeenschap in Nederlandsch Indie, voor het Gouvernement, den handel en het algemeen, zijn in de laatste jaren zoo overtuigend gebleken, dat het te bejammeren zoude zijn indien niet alles werd aangewend om die gemeenschap meer en meer op eenen geregelden voet te brengen en te verbeteren. Het is lofwaardig indien de Regering hare belangstelling toont in deze zoo gewigtige aangelegenheid, door krachtdadige ondersteuning van die tak van scheepvaart, maar wil zij ernstig dat hare pogingen daartoe met eenen goeden uitslag bekroond worden, dan zal het noodig zijn dat zij aanvange met voorwaarden te stellen, die onder het bereik liggen van degenen, welke de vervulling daarvan willen op zich nemen.

Immers zal men toch wel de voorkeur geven aan eene overeenkomst, bij de naleving waarvan het noodeloos zijn zal om de inschikkelijkheid interoepen van den uitbesteder, en wier billijkheid en duidelijkheid het even noodeloos zal maken om de uitlegging daarvan aan een regterlijk oordeel te onderwerpen.

Redactie.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT
van 12 *Februarij* 1859 N°. 12.
Civiel Departement.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den predikant bij de protestantsche gemeente te Soerabaya H. H. Schiff.

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte aan den ambtenaar ter beschikking van den hoofd-ingenieur voor het stoomwezen G. J. Netscher.

BENOEMD:

Tot predikant bij de protestantsche gemeente te Soerabaya,

EEUWIGE TROUW.

(EENE TYPE UIT HET DAGELIJKSCH LEVEN.)

I.

U heb ik verkoren uit al die ik zag;
Voor U zwelt mijn boezem bij nacht en bij dag;
Om U kan ik rusten noch duren van smart,
Voordat gij mij klemt en mij kleeft aan Uw hart.
BUNGEM.

In een geurig bloemen-priëel zat een zeer jong paar; hij was zestien, zij dertien jaren oud, en beiden lazen in een roman.

„O," riep Herman uit „mogt ik U ook eenmaal zóó terug vinden, wanneer ik na jaren lang zwervens in den vreemde in het vaderland terugkeer, om U, even als hij, aan het hart te drukken, haar die hem zoovele blijken van liefde en trouw had gegeven. Zweer mij, Lize, dat gij ook mij trouw zult blijven!

— Ik zweer het — voor eeuwig! zeide het meisje, terwijl een traan in hare oogen parelde. Hij omhelsde haar bij dien plegtigen eed, terwijl juist de dorpsklok hare doffe toonen deed weêrgalmen.

— Verduivelde school! bromde Herman, zoo dikwijls ik U iets uit die heerlijke roman voorlees, moet ik op die harde banken plaats nemen, waar ik toch niets wijzer word en waar het mij verschrikkelijk begint te vervelen.

— „Wees toch bedaard!" meende Lize, gaf hem een kus op de lippen en de edele ridder.... ging naar de school.

Hunne ouders woonden naast elkander, weshalve de kinderen, gelijk dat op kleine plaatsjes meer gebeurt, dagelijks bij elkander kwamen, zonder dat de wederzijdsche ouders daar iets kwaads in zagen; de verbodene vrucht van het lezen van eenige ridder en roover romans uit de fabrieken der zedelooste schrijvers, hun door een even zedeloozen man ter lezing aanbevolen, had hunne jeugdige hoofdjes zóó verhit, dat zij hunne idealen reeds in het werkelijke leven zagen. Zij beminden elkander eveneens als de helden hunner lievelings-romans. Herman's vader bespeurde deze dwaasheid het eerst en verbood het lieve zoontje de bezoeken bij Lize. Herman van zijn kant beschouwde zijn' vader bij een' boozen toovenaar, die de aangebedene prinses in een toovertuin verborgen houdt, waarbij vurige draken de wacht houden, en deze draken, een houten schutting, overwon hij gelukkig, door niet zonder gevaar er over heen te klauteren. En dan zat het geliefde paar bij zijne lievelings-lectuur en was, al naar de roman het voorschreef, dan eens bovenmate gelukkig en zalig, dan weder aan de diepste vertwijfeling en het ongeluk prijs gegeven. Zoo leefden en lazen zij, tot dat Herman 18 jaar oud was.

Op zekeren avond stond hij met nat bekreten oogen vóór haar. Bij het jaarlijksch examen, dat zijn laatste examen op het geliefde dorp zijn zou, had hij trots alle romans, den eersten prijs weggedragen en zou hij naar de Hoogeschool te Leijden worden heengezonden.

— „Ik sterf van verdriet over de scheiding! zeide de zuchtende Lize.

— „Of ik U overleven zal, weet ik niet, antwoordde de ongelukkige ridder, maar ik zweer U trouw tot in den dood!

— Ik U ook Herman! sprak zij zuchtende en legde het lieve kopje op zijn schouders. Beiden weenden heete tranen en zelf de Hemel scheen van deze eeden van eeuwige trouw geroerd te zijn, want het begon plotselings zóó sterk te regenen, dat zij beiden bij hun afscheid doornat waren.

Des anderen daags reisde Herman naar Leijden en korten tijd daarna vertrok Lize met hare moeder, na den dood

de predikant bij de protestantsche gemeente te Soerakarta ds. J. W. C. van Steeden.

Tot predikant bij de protestantsche gemeente te Soerakarta, de predikant bij de protestantsche gemeente te Poerworedjo (Bagelen) ds. J. C. Fraissinet.

Tot predikant bij de protestantsche gemeente te Poerworedjo (Bagelen) de predikant bij de protestantsche gemeente te Makasser B. Braams.

Tot inspecteur van financien, de adsistent-resident van Buitenzorg S. van Deventer Johszoon.

Tot adsistent-resident van Buitenzorg, de adsistent-resident voor de policie te Batavia A. A. M. N. Keuchenius.

Tot adsistent-resident van Ponorogo (residentie Madioen) W. C. Vosmaer, thans met de waarneming dier betrekking belast.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de kolonel der infanterie, kommandant der 3de militaire afdeeling op Java, L. J. Kroll.

VERGUND:

Op zijn verzoek, aan den kapitein-adjudant A. W. P. Weitzel, om, overeenkomstig het Koninklijk besluit van 7 November 1853 no. 51, naar Nederland terug te keeren.

(*Voor de Policie.*) In de nabijheid van *de roode brug* is gevonden EENE RING met drie diamanten steenen.

De eigenaar kan dezelve, tegen voldoende aanwijzing van het eigendomsregt en betaling der kosten van deze advertentie, terugbekomen ten burele van

Den Assistent Resident voor de policie

(202) SWERVER.

VERTREK VAN DE LAND-MAIL

VAN SOERABAYA.

Gedurende het jaar 1859.

In de maand	Maart	op den 5den en 21sten.
„ „ „	April	„ „ 2den 18den en 30sten.
„ „ „	Mei	„ „ 18den
„ „ „	Junij	„ „ 1sten, 17den en 30sten.
„ „ „	Julij	„ „ 17den
„ „ „	Augustus	„ „ 1sten en 17den.
„ „ „	September	„ „ 2den „ 18den.
„ „ „	October	„ „ 2den „ 18den.
„ „ „	November	„ „ 2den „ 18den.
„ „ „	December	„ „ 2den „ 18den.

des namiddags te vier ure.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Dingsdag den 22sten Februarij 1859.
Voor de woning van den heer Rosemeier in de stad.

Op Woensdag den 23sten Februarij 1859.
Voor de woning van den heer Swart in de Gatottan.

Op Donderdag den 24sten Februarij 1859.
Voor de toko van de heeren Gebr. Kocken in de stad.

ADVERTENTIEN.

HUWELIJKEN.

Getrouwd:

M. J. C. HELLENDOORN

EN

J. F. LOTH.

12 *Februarij* 1859. (180)

Eenige kennisgave.

Getrouwd:

D. D. VAN BOECKHOLTZ

met

J. W. POSTEMA,

SOERABAYA, *Wed. Dinsbach.*

19 *Februarij* 1859. (200)

GEBOORTEN.

Bevallen van een *ZOON*, L. S. COUWENBERG, *geb. van Gijen.*

SOERABAYA, 16 *Februarij* 1859. (188)

Bevallen van eenen dooden *ZOON*, A. E. VAN LEEUWEN, *geb. de Groot.*

SOERABAYA, *Eenige kennisgave*,

17 *Februarij* 1859. (198)

STERFGEVALLEN.

Op den 15den Januarij ll. overleed ten huize van DR. MENS FIERS SMEDING te Soerabaya, mijn geliefde broeder C. R. GRANPRÉ MOLIERE.

SAMARANG, J. J. GRANPRÉ MOLIERE.

15 *Februarij* 1859. (185) *Officier van gezondheid.*

VENDUTIE WEGENS VERTREK

Op Dingsdag den 22sten dezer.

Bij den Heer **J. H. ROSEMEIER.**

Van MEUBELAIR, HOUTEN en IJZEREN LEDIKANTEN, GLASWERK, ZILVEREN LEPELS en VORKEN, EEN JAGTGEWEER met toebehooren, WAGEN en PAARDEN, HUISRAAD, en hetgeen verders te voorschijn zal worden gebragt. (182)

VENDUTIE WEGENS VERTREK.

Op Woensdag den 23sten dezer.

Ten huize van den Heer J. SWART, in de *Gatottan*,

DOOR

D. D. VAN BOECKHOLTZ

Van MEUBELAIRE en diverse andere GOEDEREN, benevens eene allerprachtigste MASSIEF MAHONIJHOUTEN ETENSTAFEL voor 36 personen, DITO TOILETSPIEGELS, STOELEN, BANKEN, TAFELS, GLAZENKASTEN, IJZEREN LEDIKANTEN, en hetgene verder te voorschijn zal worden gebragt. (201)

VENDUTIE WEGENS VERTREK.

Op Vrijdag en Zaturdag den 25sten en 26sten dezer:

Ten huize van den kolonel L. J. KROLL,

Van welonderhoudene MAHONIJHOUTEN en BATAVIASCHE MEUBELEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, enz.

VERDERS:

GOED GEDRESSEERDE RIJ en WAGEN PAARDEN, benevens eene REIS-TOER-TENT-WAGEN en PALANQUIN.

Verscheidene soorten van TAFEL- en FIJNE WIJNEN, en hetgene verder te voorschijn zal worden gebragt. (193)

VENDUTIE TE GRISSEE.

Op Vrijdag den 25sten Februarij 1859.

Van EEN ERF, gelegen in de kampong *Lodjie* te GRISSEE.

VOORTS.

MEUBELAIR, GOUD en ZILVERWERK en andere GOEDEREN, behoorende tot den boedel van den Heer J. SMITH aldaar. (199)

VENDUTIE WEGENS VERTREK.

Op Woensdag den 9den Maart a. s.

Ten huize van den heer P. SWERVER op *Genteng.*

Van EENEN ZEER NETTEN, WEL ONDERHOUDEN INBOEDEL, met al deszelfs toebehooren.

VERDER:

VERSCHILLENDE RIJTUIGEN, WAGEN en RIJPAARDEN, en hetgene verder zal worden te voorschijn gebragt. (196)

IN DEN LOOP DEZER MAAND,

Op een nader te bepalen dag, zullen door de BOEDELKAMER worden verkocht, de schooner *HOSING*, en eene *praauw Tjemplong*, behoorende tot den failliete boedel van den Chinees OEI WHAYTIEN. (147)

SOERABAYA, *De Secretaris der Weeskamer*,

7 *Februarij* 1859. J. F. DEIBERT.

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

DE STOOMBOOT

KONINGIN DER NEDERLANDEN

KAPT. E. LEWIS.

Zal op *Dingsdag den 1sten Maart* naar SINGAPORE, via SAMARANG en BATAVIA, vertrekken. Voor vracht en passage adressere men zich bij

De Agenten

(195) FRASER EATON & CO.

VERTREK VAN SCHEPEN.

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het bijzonder voor passagiers ingerigte barkschip

VIERGEBROEDERS,

kapt. J. C. BUNK, om einde *Maart* te vertrekken.

Genoemde bodem is voorzien van ruime en luchtige hutten, en voert eenen geëxamineerden scheepsdoctor.

Nadere inlichtingen te bekomen bij

De Agenten,

(197) B. KOPERSMIT & CO.

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het snelzeilend Fregatschip

IMMAGONDA SARA CLASINA.

KAPT. M. VAN GIJZEL.

Uitmuntend ingerigt voor den overvoer van passagiers, varende een genees- heel- en verloskundige. Het vertrek zal plaats vinden tegen het midden van *Maart.*

Informatiën te bekomen bij

De Agenten,

(187) RUIJL CRAMER & CO.

---

haare vaders, naar hare bloedverwanten in eene verwijderde plaats.

II.

Wanneer men opgroeit met elkander
Sinds de eerste jeugd,
En de een zich hecht en kleeft aan de ander
Als al zijn vreugd,
Wanneer bij 't meerdren van de jaren,
De vlam vergroot,
Dan, Hemel!.... met een ander paren —
. . . .

MERCATOR.

Twintig jaren later zat een deftig man, op het eerste gezicht ongeveer 40 jaren oud, met eene even deftige dame, na afloop der Coster's-feesten, in een smaakvol koffijhuis te Haarlem. Talrijke bezoekers liepen uit en in. Plotseling namen zijne oogen eene andere rigting.

— „Wat scheelt u, Herman?" vroeg de dame „het schijnt dat dat troepje volk u boeit!"

— „Ik meen er een kennis onder te zien."

— „Vraiment, mon ami, dat is voortreffelijk! Gij ziet naar andere vrouwen om, zonder u om uwe eigene zieke vrouw te bekommeren, Zijn dat de geloften van uwe *eeuwige trouw?*"

— „Ja, wel, de *eeuwige trouw!* Gij hebt regt, Sophie, dat is de geschiedenis van de eeuwige trouw, maar gij weet toch hoe ik u bemin!"

— „Wanneer gij mij werkelijk lief hadt, hadt gij mij heden die allerliefste broche gekocht, die zoo juist bij mijn bracelet past!"

— „Maar lieve Sophie......"

— „Geen woord meer, wanneer gij mij bemint."

— „De *broche* zult gij hebben!" antwoordde hij zuchtend, kuste haar de wel magere doch blanke hand en de verzoening was volkomen.

— „Zullen wij niet een weinig wandelen in den Hout? de lucht zal mij verkwikken, 't is hier zoo warm."

— „Van harte gaarne!"

Terwijl zij gingen, vroeg een bij de deur staande Officier aan zijne dame, waarom zij toch zoo doordringend naar dien man met die tengere vrouw heenzag?

— „Ik meen den vriend mijner jeugd, Herman, te herkennen, van wien ik u zoovele dwaasheden verteld heb."

— „Dat zou voortreffelijk zijn, wanneer wij hem hier aantroffen, lieve Lize!" antwoordde de man, „wij zijn hier daarenboven vreemd en het is in eene vreemde stad toch altijd aangenaam, landslieden te vinden. Wij zullen hen te gemoet gaan."

— Heeft Lize soms de „eeuwige trouw" verbroken? dacht Herman, nu kan men zien, hoe de vrouwen zijn!"

— Daar ziet men het nu hoe de mannen zijn, dacht Lize; had ik aan zijne „eeuwige trouw" geloof geslagen, dan had ik buiten den waard gerekend.

De paren ontmoetten elkander bij den ingang van de Hout; de Officier groette op militaire wijse en vroeg of de vreemde heer Herman heette?

— „Om u te dienen, mijn man heet Herman!" antwoordde de nu zoo bange Sophie.

Herman en Lize begonnen luidkeels te lagchen, terwijl Sophie hen kwaaddenkend aanzag. Eindelijk verhaalde de nog aanvallige Lize van hunne kinderjaren, en de gelofte van „eeuwige trouw" in het bloemenprieël......

„Ils étaient passés, les jours de fête."

Beiden waren reeds sedert lang met iemand anders gehuwd.

HET KANTOOR VAN B. KOPERSMIT & CO.

Wordt van heden af gehouden in het locaal, vroeger geoccupeerd door de Heeren Kruer von Oven & Co, tegen over de Gouvernements-Schoollocalen.

Soerabaya, 16 *Februarij* 1859. (184)

Debiteuren en Crediteuren in den boedel van wijlen J. Wetzel, worden verzocht binnen vier weken aangifte of betaling te doen aan

Soerabaya, *De Testamentaire executrice,*
17 *Februarij* 1589. A. M. E. KIEP.
(189) *Weduwe Wetzel.*

Bij eene **Particuliere Tabaks-Onderneming**, van 100 à 150 bouws aanplant, wordt gevraagd een geschikt persoon om met **de Administratie** te worden belast.

Hierop reflecterenden gelieven zich te adresseren bij Schimmelpenninck & Co te Soerabaya. (192)

MONSIEUR THÉO,

PRESTIDIGATEUR,

Werkende zonder behulp van personen of van mécanisme, is te dezer plaatse aangekomen, met het voornemen om eenige voorstellingen te geven van

TOURS D'ADRESSE.

Hij stelt zich ter beschikking van degenen, die hem, tot dat einde in bijzondere gezelschappen zouden willen ontbieden. (194)

MR. CARTER.

CHIRURGIJN-DENTIST.

Heeft de eer bekend te maken dat hij, uithoofde van bezigheden, naar Pasoeroean vertrokken is, doch het voornemen heeft om over tien dagen op deze plaats terug te keeren, ten einde alhier zijne praktijk te hervatten.

Soerabaya, 19 *Februarij* 1859. (191)

J. A. SIMBART,

Beveelt zich tot **het graveren van grafsteenen en schilderen van hangborden.**

Tjagaragastraat. (190)

De ondergeteekende recommandeert zich tot het HOUDEN VAN VENDUTIEN en TAXEREN VAN LOSSE GOEDEREN.

(206) **GUSTAV BEHREND.**

TE HUUR.

HET HUIS gelegen in de 2de *Kalisosok*, tegen over dat van den Heer Leijfeld.

(203) F. W. RIES.

TE HUUR.

HET HUIS, thans bewoond door den heer Lindeman, in de *Boomstraat.*

(205) SCHMIDT WEIJMANS.

TE HUUR.

HET TOKO-LOKAAL, thans nog geoccupeerd door de firma Bijleveld & Co., te aanvaarden met primo Maart aanstaande.

Te bevragen bij

Samarang, VAN MAANEN & CO.
12 *Februarij* 1859. (177)

TE KOOP

EENE HIJDRAULISCHE OLIEPERS.

Met een drukkings- vermogen van zestig duizend Nederlandsche ponden, welke kracht in den tijd van vijf minuten, door het pompen, door slechts twee Javanen, kan worden aangebragt.

Deze pers voor de fabriekmatige bereiding der KATJANG-OLIE bezigende, zouden daarmede ruim 50% gewigtsdeelen olie kunnen worden verkregen.

Ten einde in de gelegenheid gesteld te zijn om de werkingswijze en snelheid te kunnen nagaan, gelieve men zich te vervoegen bij de ondergeteekenden, alwaar dezelve is opgesteld.

Prijs *f* 2,600.— Contant.

(152) E. FUHRI & CO.

TE KOOP

HET HUIS, gelegen te *Oendaan*, toebehoorende aan en te bevragen bij Mevr. de Weduwe Loisel. (176)

J. SCHMIDT,

Meester Kleedermaker,

heeft de eer het publiek van *Sourabaija* en omliggende plaatsen bekend te maken dat hij heeft ontvangen.

Een Prachtig Assortiment Engelsche flanel,

Geschikt voor ochtendkleeding. (208)

J. SCHMIDT,

Mr. Tailleur,

a l'honneur d'informer le public de *Sourabaya* et des résidences environnantes, qu'il vient de reçevoir

Un magnifique Assortiment de flanelle Anglaise,

Pour vêtements du matin. (209)

BOEKHANDEL E. FUHRI & CO.

Almanach Comique	. .	1859.	*f* 2.—
Id.	Prophétique.	. „ .	„ 2.—
Id.	d'Illustrations modernes.		„ 2.—

(1210)

WISSELS OP NEDERLAND.

(204) Bij FRASER EATON & CO.

WISSELS OP NEDERLAND,

Verkrijgbaar bij *het Agentschap van de Factorij der Nederlandsche Handelmaatschappij te Soerabaya.* (178)

VERKRIJGBAAR

BIJ

SCHIMMELPENNINCK & CO.

Heele, Halve & Kwart Loten

In de Bataviasche Schouwburg-Loterij.

(186)

IJZEREN COPIEER PERSEN

MET

TOEBEHOOREN

BIJ

(207) GEBR. GIMBERG & CO.

BOEKHANDEL VAN E. FUHRI & CO.

INDISCHE ZAK-ALMANAKKEN.

Prijs . . . . . . *f* 2.—
Idem. . . . . . . » 3.—, franco per post.

(174)

VERKERIJGBAAR.

BIJ

SCHIMMELPENNINCK & CO,

EEN ALLER PRACHTIGST FACTUUR GEZETTE DIAMANTEN,

BESTAANDE UIT:

EEN GARNITUUR VAN ECHTE BRILLANTEN als:
EEN COLIER.
EEN BROCHE.
EEN BRACELET en
EEN PAAR OORRINGEN.

VERDER

EEN PRACHTIGE BROCHE.
EEN HAARSPELD en EEN RING met een BRILLANT van 6 à 7 karraat. (175)

KANTOOR-ALMANAK VOOR 1859.

OPGEPLAKT. . . . . à *f* 1.—
ONOPGEPLAKT. . . . . „ —60

à contant bij

(1159) E. FUHRI & CO.

VERKRIJGBAAR

BIJ

J. A. A. NICOLAI & CO.

aan de Kaliemaas.

SAMARANGSCHE BESCHUIT,
GENDERIA'S en
MACASSAARSCHE ROODE VISSCHJES.

pas aangebragt. (181)

HOLLOWAY PILLEN EN ZALF,

BEHOOREN NIET TOT EENIGE BIJZONDERE OF UITSLUITENDE KLASSE VAN MEDICIJNEN.

Zij schijnen de fijnste geneeskundige eigenschappen van al de voornaamste geneesmiddelen in zich te bevatten Zoo schijnt de Zalf in gevallen van huidziekten niet slechts de uitwendige ontsteking tegen te gaan, maar ook door te dringen tot diep in het gestel waar het tot het laatste vonkje van het koortsvuur uitdooft, de bloedsomloop verlevendigt en de sappen zuivert, die het vleesch de klieren en de huid doorloopen. In de meeste gevallen, zoo als men ons berigt, wordt de werking der Zalf verhoogd door de medewerking van eene naar gelang van omstandigheden te regelen dosis der Pillen.

Verkrijgbaar à Contant bij E. Fuhri & Co, te *Soerabaya*, tot de ondervolgende prijzen: (1151)

DOOZEN PILLEN van *f* 1.— *f* 3.— en *f* 5.—
POTTEN ZALF . „ „ 1.— „ 3.— en „ 5.—

JONGENS WEEZEN-INRIGTING TE SOERABAYA.

Bedrag der inschrijvingen tot en met den 5den Februarij 1859.

Guldens en Centen.

WAAR INGESCHREVEN.	In Koms. VAN 2000	VAN 1000	VAN 500	VAN 100 TOT 500	VAN MINDER DAN 100	TOTAAL.	's Jaars. VOOR A.	VOOR B.	TOTAAL.
Transport . . .	4000	4000	12500	15875	7701 57	44076 57	3565 74	20639 20	24204 94
SOERABAYA . . .	»	»	»	100	»	100	75	120	195
MADIOEN . . .	»	»	»	300	338	638	90	183	273
HET LEGER . . .	»	»	»	»	251	251	104	276 40	380 10
TOTAAL. . .	4000	4000	12500	16275	8290 57	45065 57	3834 74	21218 60	25053 94

Batavia, den 7den Februarij 1859. J. C. REIJNST.

SOERABAYA, den 21sten Februarij 1859.

Bij het persen leggen dezes was de post van de west wederom niet aangekomen.

Laatstleden Vrijdag zijn alhier met Z. M. stoomschip *Groningen*, kapitein ter zee Courier dit Dubikart, de eerste tijdingen ontvangen der Bonische expeditie.

Nadat op den 11den dezer de onderhandelingen waren afgebroken heeft men op den 12den dezer in den vroegen morgen eenen aanvang gemaakt met het debarkeren der troepen.

De vijandelijkheden zijn aangevangen met het stormenderhand innemen eener nabij het strand gelegene benteng, Boedjawa genaamd, door het 10de bataillon infanterie, bijgestaan door detachementen mariniers. Bij deze gelegenheid zijn er aan onze zijde, hoezeer er scherp gevochten is, geene dooden gevallen, terwijl alleen drie matrozen gewond zijn geworden. Aan de zijde des vijands moet het verlies aan dooden en gekwetsten aanzienlijk zijn.

De gezondheidstoestand was zeer goed, zijnde er bij de geheele expeditie niet meer dan 70 zieken.

De *Groningen* is afgezonden ter afhaling van zwaarder geschut, dat men bij het beschieten van verder landwaarts in gelegene versterkingen heeft vermeend noodig te hebben.

Bij het vertrek van het stoomschip verwachtte men eenen aanval des vijands. De Boninezen schijnen ruim voorzien te zijn van vuurwapenen en ammunitie, doch zijn niet in staat om daarvan met vrucht gebruik te maken.

— Gisteren namiddag omstreeks vier ure had eene sloep, behoorende tot Z. M. schroefkorvet *Medusa* het ongeluk van op de reede, nabij het bassin het onderste boven te geraken, bij welk ongeval de tot de equipage van genoemd stoomschip behoorende schieman VALK het leven heeft verloren, zonder dat het tot dus verre, niettegenstaande alle aangewende pogingen, is mogen gelukken zijn lijk terug te vinden.

BATAVIA. — Wij ontvingen van Japara de volgende mededeeling omtrent de onlangs aldaar plaats gehad hebbende overstroomingen.

„Terwijl reeds in de eerste helft der maand Januarij jl. de regens de rivieren en moerassen hadden doen zwellen, zoo dat de transport-vaartuigen niet meer over zee, maar langs de Joana-rivier, de binnenzee en de Tangoelangien-rivier van Joana naar Samarang vertrokken, deden de in de tweede helft van die maand voortdurend vallende zware regens eenen algemeenen buitengewoon hoogen waterstand ontstaan van den 26sten Januarij tot den 8den Februarij 1859, welke vloed, volgens sommigen, gelijk was aan die van het jaar 1855, en volgens anderen in de laatste vijftien jaren niet aldus is voorgekomen.

In de distrikten Japara en Maijong brak de dijk langs de Tangoelangien-rivier, beneden de chinesche vestiging Welahan op vier plaatsen door, en stond het water op sommige plekken van de lage vlakte, 8 voeten hoog.

Naar voorloopige schatting werden daar cc. 1000 bouws met padie en cc. 400 bouws met saadpadie beplante velden overstroomd.

In het distrikt Oendaän, hetwelk over eene groote uitgestrektheid wordt begrensd door de Tangoelangien rivier, geraakten omstreeks 3000 bouws bibiet diep onder water.

Met den weg van Tandjong naar Klamboe, welke 2 en 3 voeten hooger ligt dan de bouwlanden, was dit algemeen het geval, en over een laag gedeelte, ter lengte van vier en een halve paal, stond het water zelfs 2 en 3 voeten hoog boven den weg.

Door de vele uitwateringen van de Tangoelangien-rivier naar de groote rawa, rees deze zoogenaamde binnenzee, en hare uitstrooming oostelijk naar Joana vond met aandrang plaats.

De distrikten Tenggelles, Tjengkalsewoe, Pattie, Angkattan, Glongong, Bogoramee, Joana en Mantoop, langs de rawa en de Joana-rivier gelegen, deelden in hooge mate in de overstrooming en ook dáár, even als elders, bereikte het water de daken der lagere huizen, zoodat enkele bewoonde plaatsen, door omstreeks 7 voeten water werden bedekt.

De overstroomde bouwlanden in de voormelde distrikten worden geschat eene uitgebreidheid van 5000 bouws te bedragen.

De groote postweg, hoezeer 2 voeten en meer boven het omliggende land uitkomende, lag van de post Goejjangan (grens tusschen de regentschappen Pattie en Joana) tot verre in het distrikt Mantoop, over eene uitgestrektheid van 10 palen onder water.

Bij de zoutpakhuizen te Tangoel- Angien, Antroe en Joana, welke hoog uitgebouwd zijn, steeg het water tot omstreeks 1 voet beneden het niveau van den vloer dier gebouwen en werden er maatregelen voorbereid om bij een verder wassen van het water, deze gebouwen rond de wanden in te dijken.

Onderscheidene suikerriettuinen zijn almede overstroomd, doch niet geheel onder water geraakt.

Het is te verwachten, dat aangezien het water op vele rijstvelden gedurende zeven dagen zoo hoog heeft gestaan, dat het plantsoen niet meer zigtbaar was er veel padie en saadpadie uitgestorven en weggespoeld zal bevonden worden.

Op den 2den, 3den en 4den Februarij is slechts weinig regen gevallen; terwijl er in den laatstverloopen nacht eene daling van omtreeks 6 duimen water plaats had.

Hoezeer te verwachten is, dat vele bruggen beschadigd zullen worden bevonden, zijn de berigten deswege tot dusver niet ongunstig, de omstandigheden in aanmerking genomen.

Van verlies van menschenlevens of van het verdrinken van vee is tot dusverre geen berigt ontvangen."

SAMARANG. — Door de overstrooming, waarvan wij reeds in ons vorig nommer melding maakten, zijn ook een groot gedeelte der suikerrietvelden zoo wel in het distrikt Kendal als in Kaliwoengoe onder water gezet.

Buitendien zijn vele bruggen in het district Perboean, beschadigd; terwijl eene brug nabij de dessa Grogol is weggeslagen, en veel schade aan de dammen is veroorzaakt.

Het meeste heeft echter het distrikt Troeko geleden door den hoogen waterstand in de rivieren Kaliekoeto, Kaliedamar en Kaliebloeker, vermits door het plotselinge rijzen van het water, hetgeen des nachts plaats vond, in de kampongs vele schapen, kippen enz. zijn omgekomen, terwijl het water drie à vier voeten hoog heeft gestaan in de dessa's nabij de rivieren.

Ook zijn de oevers van de rivier, nabij de townsbrug over de Kaliekoeto, afgespoeld.

In het distrikt Selakaton is eene brug beschadigd, terwijl eene kleine geheel is weggeslagen.

Aan de sawa's is geene schade toegebragt, doch een 300 tal suikerrietstoelen in het distrikt Perboean is door den zwaren wind en regen omgevallen.

Ook in de overige afdeelingen heeft de overstrooming schade veroorzaakt: voornamelijk in de afdeeling Samarang, heeft een gedeelte van de saadpadie en de groote weg één à twee voeten onder water gestaan; terwijl nabij de dessa Pasindan, in het distrikt Grogol, eene belangrijke dijkbreuk heeft plaats gehad.

In de afdeeling Demak en Grobogan zijn mede zware regens gevallen, waardoor een gedeelte van de brug over de Loesie is weggespoel.

BANJOEMAAS. — Op den 30sten Januarij jl. zijn in de dessa Teloek, distrikt Poerwokerto, door eenen hevigen wind, gepaard met zware regens, elf huizen omgeworpen, waarbij echter geene ongelukken hebben plaats gehad.

In den daarop volgenden nacht zijn onderscheidene rivieren in dat distrikt zoodanig gezwollen, dat eene brug van twintig voeten lengte over de rivier Menjawak is weggespoeld; terwijl eenige indigotuinen, van cc. negentien bouws oppervlakte, zijn overstroomd.

Dezelfde hooge waterstand heeft in meeste rivieren dezer residentie plaats gehad, waardoor in de hoofdplaats Banjoemaas een gedeelte van de oevers is ingestort en weggespoeld.

(*Java Cour.*)

NEDERLAND.

Zoo als men weet is in de maand September ll. door den minister van kolonien aan den thans hier te lande verblijf houdenden kapitein der artillerie van het Oost-Indische leger, Jhr. F. de Charon de St. Germain, de zending opgedragen om in het groot arsenaal te Woolwich, onderzoek te doen naar het maken en aanwenden van ontstekingsmiddelen, in dat arsenaal gebezigd. Genoemde kapitein is van zijne inspectiereis teruggekeerd en heeft thans aan den minister een verslag van zijne bevinding aangeboden.

ENGELAND.

Het proces van den Heer Guernsey, die gisteren voor den jury van de centraal criminele regtbank alhier te regt stond, beschuldigd van de bekende dèpêches van sir J. Young, betreffende de Ionische elanden, van het departement van kolonien ontvreemd te hebben, is met diens vrijspraak geëindigd. De verdediger van den beschuldiger toonde aan, dat het der regering in dit geval minder om eene veroordeeling van den aangeklaagde, dan wel om hare eigene regtvaardiging te doen was. Zij had aan de wereld willen bewijzen, dat de openbaarmaking der dèpêches niet van haar uitging. Dit doel was bereikt en de regering kon zich dus tevreden gesteld achten. Wat den aangeklaagde betreft, deze had zonder twijfel overijld en ligtzinnig gehandeld, doch men kon hem onmogelijk eene misdaad ten laste leggen. Als de jury hem wil veroordeelen, moest die eerst overtuigd zijn, dat hij voornemens was het departement van kolonien van een bepaald eigendom te berooven, met andere woorden, dat hij een diefstal heeft willen plegen.

De attorney general, die in naam der regering de aanklagt volhield, toonde het gevaarlijke aan van de leer, dat iemand, het vertrouwen van anderen misbruikende, belangrijke staats-documenten zou kunnen ontvreemden en openbaar maken, zonder deswege aan eene misdaad schuldig te zijn.

De regter noodigde de gezworenen uit, alleen de vraag voor oogen te houden of hier een feitelijke diefstal bestond, om daarnaar het schuldig of niet schuldig uit te spreken. Een document kan ongetwijfeld een voorwerp van diefstal zijn, want in vele gevallen verkrijgt het papier zijne waarde door hetgeen daarop gedrukt of geschreven is. Hier is echter geen sprake van de waarde, maar alleen daarvan, of de aangeklaagde de documenten met zich nam, om het departement van zijn eigendom te berooven en dit tot eigen voordeel te gebruiken.

Hierop volgde de vrijspraak van den jury na eene beraadslaging van 4 uren.

ITALIE.

— De Vesuvius gaat steeds voort met het uitbraken van verbazende massa's lava. Uit eene menigte kloven en spleten stijgen vulkanische uitwerpselen op. Men vreest algemeen, dat de groote kegel des vulkaans door de onderaardsche werking van het vuur zal instorten, hetgeen waarschijnlijk noodlottige gevolgen voor de bewoners van verscheidene plaatsen, als Recina en Portici, zal na zich slepen.

RUSLAND.

De *Perth Shire Advertiser* bevat fragmenten van brieven, die handelen over den landbouw in zuidelijk Rusland in de Donau-streken. — De schrijver van een dier brieven is een Schotsch pachter van Strathearn, die van Stabiva naar Perthshire schreef in Augustus 1858.

„Ik verliet Moskou", zegt de pachter, „op den 28sten Julij. Ik had een Duitscher medegenomen om mij den weg te wijzen, en voor mijne vervoermiddelen te zorgen; doch daar die niets anders sprak dan Duitsch en Russisch deden wij niet veel meer dan elkander aankijken. Evenwel belette mij dat niet om naar de velden en het daarop staand gewas te zien en, op mijn woord, zóó iets zag ik nog van mijn leven niet. — De geheele weg van Moskou naar Stabiva, eenen afstand van omstreeks 450 mijlen is een onafgebroken korenveld. — Ja; de geheele weg aan beide zijden, zoo ver het oog reikt, niets dan het schoonste bouwland, bedekt met de schoonste aanplant die ik immer zag. Het eenigste hout dat men ziet bestaat in eenige eiken en olmboomen, die hier en daar langs den weg zijn geplant, en rond de woningen der edellieden. — Eenige rogge, haver en boekweitvelden hadden eene uitgestrektheid van niet minder dan duizend tot tweeduizend schotsche acres. — Geene sloot of greppel, geene afscheiding hoegenaamd, letterlijk, zoo ver het oog reikt, niets dan graan. — Hetgeen mij het meest verwonderde was de wijze waarop de boeren het koren naar de markt vervoeren. — Dit geschiedt uitsluitend gedurende den winter op sleden. — De boeren bouwen hunne huizen even als in Schotland, alleen digter bijéén en meer bij elkander. Voor als nog zijn zij allen slaven, maar zij hebben het zeer goed, en hebben hunne eigene gronden, paarden runderen en schapen. — De landerijen behooren in eigendom aan de edelen, en de boeren moeten naar gelang van hunne middelen een zeker aantal dagen van de week hunne arbeid, gereedschap, en paarden ten hunnen dienste stellen. — Om U dit beter te doen begrijpen zal ik U uitleggen hoe de pachthoeve hier te Stabiva wordt bearbeid. In de eerste plaats moet ik U dan zeggen dat deze hoeve 2000 acres van het best denkbare bouwland groot is. — De helft daarvan wordt afgestaan aan de boeren, op voorwaarde dat zij de andere helft zullen bebouwen. Nu zijn daar in het geheel acht en zeventig boeren, die elk drie dagen in de week moeten arbeiden, of meer, als de omstandigheden het vorderen, en daartoe moeten zij een paard, eene vrouw en het noodige gereedschap medebrengen. — De wijze waarop zij arbeiden is uitmuntend; niet alleen doen zij het goed, maar vlug ook, en alles gaat geregeld als een uurwerk. — Eerstens moet gij weten dat er vier soorten van aanplanten zijn; als, 500 acres beetwortel, 125 acres aardappelen, 125 rogge, 125 boekweit, terwijl de laatste 125 acres worden geploegd en het jaar over braak blijven liggen; zoodat er in het geheel vier groote velden zijn. — Deze velden nu worden verdeeld in tegels. Een tegel is zooveel als zes boeren gezamenlijk moeten bearbeiden. — Wanneer het land geploegd en gewied is wordt elken boer gezegd welk zijn aandeel in het werk is, en daar elk hunner weet welke zijne tegel is gaat alles onverbeterlijk. — Zij weten ook vooraf hoeveel tijd hun gegeven wordt om het werk af te doen, en als zij het nu in minder tijd kunnen gedaan krijgen, dan kunnen zij de overige dagen besteden tot het bebouwen van hunne eigene gronden. — Het gewas is, in bijna letterlijken zin, zoo veel als de aarde kan dragen. — De rogge en boekweit zijn reeds gemaaid en met het overige werdt morgen begonnen. Het voornaamste gedeelte van den oogst echter is de biet; verbeeld U 500 acres in één veld en geen plekje of streepje dat niet beplant is; ik zeg indedaad nog nooit iets dat er bij te vergelijken is. — De oogsten zijn allen rijk en als alles goed binnen komt wordt er een mooije duit mede verdiend.

AMERIKA.

Op een feestmaal, dat te Pittsburg in de Vereenigde Staten den 25sten November, ter gelegenheid van den 100sten verjaardag der bestorming van de forten Duquesne en Pitt gegeven werd, las de voorzitter een schrijven voor van den president Buchanan, die de uitnoodiging om het feestmaal bij te wonen, wegens gebrek aan tijd moest van de hand wijzen. Na eenige woorden van inleiding, gaat de president der Vereenigde Staten aldus voort: „Elk patriot moet zich verheugen, wanneer hij aan den vooruitgang van ons vaderland sedert 100 jaren denkt, een vooruitgang, welke zonder voorbeeld is. Wat in den aanvang een onbekend, ver aan gene zijde van de westelijke grenzen der beschaafde wereld gelegen fort was, is thans het middenpunt van eene volkrijke handels- en fabriekstad geworden, welke hare producten aan groote en bloeijende, nog westelijker gelegen staten toezendt, wier gebied toenmaals nog eene onmetelijke en ondoorzochte wildernis was. Van het standpunt, dat wij bereikt hebben, kan de patriot, wanneer hij het verledene overziet, niet anders dan ook een blik in de toekomst werpen en over den toestand nadenken, waarin zich ons geliefd vaderland welligt zal bevinden, wanneer onze nakomelingen den 200 sten verjaardag van de bestorming van het fort Duquesne vieren. Zal dan ons geheele land een eenigen en onverdeeldeu staat vormen, een volkrijker, magtiger en vrijer staat dan er ooit geweest is? Of zal voor dien tijd het statenverbond van een gescheurd en in groepen van vijandige en ijverzuchtige staten verdeeld zijn? Of is het niet mogelijk, dat vóór de eerstvolgende gedachtenisviering alle onderdeelen, door onderlinge worsteling uitgeput, zich voor altijd weder vereenigd en onder de bescherming van een groot, alles overheerschend despotismus geplaatst hebben? Deze vragen zullen, dit is mijne vaste overtuiging, met Gods hulp, door het thans levend geslacht feitelijk worden opgelost. Bij de crisis, tot welke wij gekomen zijn, hangt van de handelingen van het tegenwoordig geslacht, de instandhouding der Unie, naar den geest en de letter der constitutie af en is die Unie verbroken, dan is alles verloren. De teekenen des tijds, ik zeg het met leedwezen, zijn alles behalve gunstig voor de toekomst. Eertijds gold het bijna voor landverraad als men het woord scheiding uitsprak. De tijden zijn ongelukkigerwijze veranderd en openlijk hoort men thans ontbinding der Unie aanbevelen, als een geneesmiddel voor voorbijgaande, werkelijke of ingebeelde kwalen, welke aan zich zelven overgelaten, volgens den natuurlijken loop der dingen van zelf zouden verdwijnen. De vaderen onzer omwenteling zijn van het wereldtooneel verdwenen, en het daarop volgende geslacht, dat nog door hun persoonlijken raad en voorbeeld bezield was, bestaat ook bijna niet meer. Het tegenwoordige geslacht, hoewel van die voorlichting beroofd, moet, of het wil of niet, over het lot der nakomelingschap beslissen. Moge het de Unie met hart en ziel liefhebben, mogen het zich tegen elken maatregel verzetten, welke de banden der Unie van een dreigt te scheuren, mogen de burgers der verschillende staten gevoelens van wederkeerige welwillendheid en verdraagzaamheid koesteren en het besluit nemen om de Unie in den vorm en den geest, waarin zij haar van hunne vaderen geërfd hebben, aan hunne kinderen en kindskinderen te vermaken, dan zal het met de toekomst van ons vaderland goed gesteld zijn."

Bijvoegsel tot den **OOSTPOST** *van den 21sten Februarij* 1859, n°. 15.

— Berigten uit California tot 20 November melden, dat te San-Francisco de handel verbeterde. De naar Panama vertrokken stoomboot had 2¼ millioen dollars medegenomen. Het schip *Lucas* had op de reis van Victoria naar de Fraser rivier schipbreuk geleden, waarbij vijftien personen het leven hadden verloren.

— Berigten uit Vera Cruz melden, dat Guadalajara den 28sten October door de liberalen heroverd was; de tegenstand was zeer hardnekkig. Volgens dezelfde berigten zoude Zuloaga het bevel zeker reeds hebben nedergelegd. ware het niet dat de geestelijkheid hem onlangs een millioen had aangeboden, indien hij aan het bewind trachtte te blijven.

Men verneemt verder uit Mexico, dat de Amerikaansche gezant aldaar eindelijk die republiek verlaten heeft. De Spaansche stoomboot *Colon* is door de Mexicanen genomen.

— Uit Havana wordt geschreven, dat de aldaar verwachte Spaansche vloot zich met de Engelsche zal vereenigen, om de onafhankelijkheid van Nicaragua te beschermen, doch dat de Britsche en Amerikaansche regering waarschijnlijk de bijlegging van alle nopens de landengte bestaande geschillen, langs den weg der bemiddeling zouden verlangen.

— De regering van Haïti heeft bij den agent der Ver. Staten te Port au-Prince geprotesteerd tegen de handelwijze van verscheidene burgers der Unie, die op het eiland Navaze, omstreeks 30 mijlen van de kust van Haïti, de daar in ruime mate gevondene guano zich toegeëigend hebben, terwijl de regering van Haïti beweert dat zij alleen op dit eiland, als hare aanhoorigheid, regt heeft. Toen de regering van Haïti aldaar twee commissarissen had gezonden tot het doen van onderzoek, vonden zij aldaar eene geregelde Amerikaansche nederzetting, zooals werven, booten, geschut en andere wapens. De Amerikaansche regering had daarentegen van haren kant twee oorlogschepen derwaarts gezonden om niet alleen hare onderdanen te beschermen, naar ook aan de regering van Haïti te waarschuwen, niet tot handelen over te gaan.

Uit een en ander is blijkbaar, dat de regering der Unie het regt van Haïti op dat eiland niet geneigd is te erkennen.

— Volgens berigten uit Caracas, is door de administratie aldaar beslist, dat, voor het geval dat schippers in een der havens van Venezuela aankomende, of van de eene naar de andere haven verzeilende, op de plaats van aankomst het origineele manifest missen, de afzenders of eigenaars der goederen ééne maand daarna een duplicaat zullen kunnen overleggen, zonder de voor het gemis van bedoeld stuk bepaalde boete te beloopen.

Bij besluit van den president van Venezuela is te Caracas een algemeen bureau van finantien opgerigt, waaruit schijnt te blijken, dat er in den vervolge althans orde in de administratie zijn zal.

—Er is eene leening uitgeschreven groot 200 m. pesos. Tot dekking van de rente en amortisatie zullen 20 pCt. van de inkomende regten genomen werden.

Tot het einde dezes jaars is het besluit van den 23sten April betreffende den vrijen invoer van levensbehoeften verlengd.

— De laatste berigten uit Brazilie melden dat de regering de inkomende regten van verscheidene artikelen belangrijk verminderd had, met het doel om tegemoet te komen in de behoefte der arme klassen. Zoo zijn o. a. de regten op stokvisch verminderd van 1500 op 500 reis; van baai op de helft van het vroeger regt; schoenen van 1200 op 480 reis per paar; gerst van 150 op 90 reis per 32 ℔; zout voortaan vrij; gezouten of gedroogde visch van 600 op 160 reis per 32 ℔.

— In Chili openbaart zich eene hevige oppositie tegende bestaande regering. doch de president legde eene vastberadene houding aan den dag, zoodat men niet beducht was voor rustverstoringen.

— In Bolivia zijn verscheidene revolutionnaire pogingen onderdrukt.

— Generaal Castilla is den 24 October, tot president van Peru geproclameerd. Generaal Echenique had gepoogd het zuiden in oproer te brengen, terwijl aan den anderen kant een oorlog met Ecuador te vreezen stond. Het Peruaansche fregat *Callao* bevond zich op de rivier Guayaquil gereed die rivier te blokkeren en de stad plat te schieten, indien het eindvoorstel betreffende de grensregeling niet mogt werden aangenomen.

DE ZIELSVERHUIZING IN BOMBAY.

Engeland kan zich misschien beroemen op een grooter aantal liefdadige gestichten, dan eenig ander land op de oppervlakte der aarde, en vooraan onder deze staan de prachtige monumenten van ware nationale liefdadigheid; de hospitalen, die grootsche gebouwen, waar elke ziekte, die de lijdende menschheid overkomt, behandeld wordt met al de bekwaamheid en kennis, waarover de medische en chirurgale wetenschappen kunnen beschikken. Engeland staat echter in één gedeelte van de behandeling van lijdenden met Indië ten achter. Londen heeft slechts instellingen voor de genezing van lijdende menschen; Bombay gaat een stap verder en heeft een hospitaal voor zieke en afgeleefde dieren. De groote hoofdstad kan zich verhoovaardigen op hospitalen waar elke nieuwigheid in medische kennis en kwakzalverij in praktijk wordt gebragt, maar Bombay kan zich beroemen op een hospitaal, gegrond op de beginsels van zielsverhuizing, een inrigting, gevormd naar het hart van den grooten Samischen wijsgeer en geschikt om de bewondering van elken nieuwmodischen Pythagorist op te wekken. Het bestaan te Londen van eene vereeniging tot uitroeijing van wreedheid jegens dieren, is een gewigtig bewijs voor de teêrhartigheid van de Engelschen, maar het gemis aan een inrigting, waarin het afgeleefde vigilante-paard, de oude hond en de eerwaarde kat zijn overige levensdagen in kalme tevredenheid kan uitleven, is een nationale schande. Zulk een schandvlek rust echter niet op de inwoners van Bombay; in die eiland-stad bloeit thans een hospitaal van dien aard, dat reeds bestaan heeft van 1834. Die instelling heeft ten doel het leven te behouden voor een menigte dieren, als een daad van liefdadigheid; en haar voornaamste beschermers zijn de Jains en de Parsees. Eerstgenoemden gelooven aan de leer der zielsverhuizing en onder hun zorg zijn er sedert eenigen tijd in verschillende gedeelten van Indië infirmerien opgerigt voor oude en zieke dieren, maar de Pinjrapole van Bombay moet nu beschouwd worden als het eenige hospitaal in Indië, dat bijzonder acht slaat op de redelooze schepping. En zoo gelukkig zijn de aangelegenheden van deze instelling bestuurd, dat haar fondsen reeds een som bedragen van 70,000 p. st. boven haar uitgaven. Hoe ver de hulde ook gaat, die de Parsees bewijzen aan de redelooze schepping, zeker is het echter dat de Jains, die de inrigting ondersteunen, in de zielverhuising gelooven en de paarden, ossen, schapen en honden in de Pinjrapole van Bombay beschouwen als hun bloedverwanten en als waarschijnlijk beseten door de zielen van hun voorouders. Men zou mogen verwachten, dat de dieren in het hospitaal behandeld worden met zekere achting en toegenegenheid, als menschelijke wezens, maar het tegendeel is inderdaad het geval. De inrigting, die een gemakkelijk verblijf behoorde te zijn voor het afgeleefde paard en de tandelooze hond, is in de werkelijkheid een verpeste gevangenis, waarin de ongelukkige dieren worden opgesloten tot hun eigen ongemak en tot nadeel van Bombay's inwoners; besmet met de hatelijkste ziekten, gebonden aan een plek, zonder de middelen om versche lucht of oefening te krijgen, slepen de ellendige schepsels een bestaan voort, waar boven de dood duizend maal verkieslijker zou zijn.

Onder het voorwendsel van dieren het leven te behouden, passen de beschermers van de Pinjrapole een stelsel van de verfijndste kwellingen toe, waarbij de wreedheden, in Engeland op dieren gepleegd, vergelijkenderwijs teederheid zijn. De dagbladen van Bombay verheffen luide hun stem tegen dit publiek schandaal; de toestand van het hospitaal wordt beschreven als bovenmatig vuil; ziekte woedt ongestoord onder de dieren en verspreidt verpeste lucht te midden van een digt bevolkte stad. Het is bewezen, dat het ziekehuis wordt te gemoet gekomen door een vrijwillige belasting op katoen en andere artikelen van uitvoer, welke ten laatste neêrkomt op de verbruikers in Engeland; het Engelsche volk is dus de ondersteuner van een instelling, die de gezondheid van hun landgenooten in Bombay schaadt; het begunstigt te gelijker tijd een stelsel van kwelling voor de stomme dieren, hetgeen in strijd is met hun gevoelens en lijnregt tegenovergesteld aan de liefde voor dieren, die de Engelschen in de hoogste mate hebben. Het zij verre van ons, om een inmenging aan te raden in de godsdienstvrijheid van de inlanders in Indië maar als de uiting van het geloof in de leer der zielsverhuizing zich slechts kan vertoonen in den vorm van een publiek schandaal, hoe spoediger dan de Pinjrapole te Bombay wordt overgebragt naar het graf van Pythagoras, hoe beter het zal zijn voor menschen en dieren, die beide thans lijden door het bestaan daarvan. De Pinjrapole is inderdaad een Augeas-stal, en het is te hopen, dat de municipal commissioners van Bombay de geheele menagerie schoon zullen wegveegen, of ten minste overbrengen naar een plaats, waar de dieren versche lucht en dagelijksche oefening kunnen krijgen.

EENE BOXPARTIJ IN DE VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

Wij ontleenen aan den *Courrier des Etats-Unis* van den 22sten October, het volgende verhaal van een gevecht tusschen twee bekende Amerikaansche boxers, John Morrissey en John Heenan:

Wij hebben noch de berigten van de voorafgaande oefening der beide strijders, noch de bijzonderheden der toebereidselen van den strijd en de wederzijdsche weddenschappen, ook niet de blijken van de buitengewone belangstelling vermeld, welke overal zigtbaar was, doordien gedurende de laatste dagen verscheidene spoortreinen, met liefhebbers opgevuld, uit alle streken des lands naar Buffalo vertrokken, waar de logementen propvol waren met liefhebbers van boxpartijen, die tot elken prijs waren toegesneld, om aan dat treurige schouwspel deel te nemen. Het gevecht is nu afgeloopen; Morrissey was overwinnaar en werd als kampvechter van Amerika uitgeroepen. Wij zullen de bijzonderheden van dat gedenkwaardige vuistgevecht verhalen:

De gekozene plaats was te Long-Point (Canada). Het is een afgelegen veld, 70 a 80 mijlen van Buffalo verwijderd. Het was gekozen als zijnde eene streek, het best buiten bereik der Canadasche Policie, welke er zich echter niets om schijnt bekreund te hebben. Het bepaalde tijdstip was twaalf uur: maar gelijk het meestal bij die soort van spelen plaats heeft, kwamen er vertragingen, zoodat de twee kampvechters eerst ten kwart over drie ure in het strijdperk traden. Morrissey scheen krachtiger dan ooit en houwde ongetwijfeld op de overwinning door zijne kracht en ondervinding. Hij had tot secondant Kelly (uit Australië) en nog een ander. Heenan, ook wel genaamd Benicia boy, is een flinke, stevige kerel; maar de kenners oordeelden, dat hij niet zoo krachtvol als zijn tegenstander was, waarom men honderd tegen zeventig voor laatstgenoemde wedde. Zijne secondanten waren Aaron Jones, een Engelsch boxer die opzettelijk naar Amerika was gekomen, om bij de oefening het toezigt te houden en Johnny Mackey.

1ste Partij: Na zich in eenen schilderachtigen stand geplaatst te hebben, begonnen de boxers het gevecht, met elkander eenige stompen toe te brengen. Twee malen sloeg Morrissey mis, doordien Heenan door eene zijdelingsche beweging de slagen ontweek; deze daarentegen beantwoordde hem met zulke krachtige stooten, dat zijn tegenstander tegen het hen omringende touw werd geworpen. Daarop drongen zij elkander zoo digt op het lijf dat de stompen elkander spoedig opvolgden en eindigden met den val van Morrissey. Het eerste voordeel verklaarde zich dus voor Heenan, die door de hoeras van hen, die op hem gewed hadden, werd begroet. Deze worsteling was zeer hevig geweest en had zes minuten geduurd.

2de Partij: De twee kampvechters zijn buiten adem, maar hervatten den strijd met nieuwen moed. Tweemalen achtereen brengt Heenan aan Morrissey zulk eenen stoot op zijnen neus toe, dat golven bloeds er uit stroomen en vervolgt zijn hierdoor verkregen voordeel met zooveel kracht, dat hij, zelf ernstig gekwetst, toch alle vertrouwen aan zijne vrienden inboezemt. Op het laatst vallen beide.

3de Partij: De derde hervatting is weder ten voordeele van Heenan, die Morrissey twee geduchte stompen op zijn gelaat toebrengt, en welke hij door andere dergelijke laat volgen, ofschoon hij ook zijn deel aan die wederzijdsche verwondingen ontvangt. Morrissey verduurt de hevigste aanvallen zonder van zijne plaats te wijken. Hij heeft zooveel innerlijke kracht, dat zijne vrienden weder vertrouwen in hem beginnen te stellen, vooral toen hij er in slaagde met eenen geweldigen stoot zijnen vijand omver te werpen en dan met al zijne kracht op hem neder te vallen.

4de Partij: Heenan begint blijken van vermoeidheid te geven. Hij heeft te weinig zorg voor zich gedragen, terwijl Morrissey niettegenstaande de stompen, die hij ontving, niets van zijne kracht heeft verloren. Hij ontvangt er een, die hem een oogenblik doet wankelen; maar hij riposteert niet minder krachtig. De twee strijders vertoonen niets dan bont en blaauw geslagen gezigten en het bloed stroomt hen tot op de lendenen. Morrissey eindigt den strijd met Heenan tegen den grond te werpen en zich op hem te laten vallen.

5de Partij: Heenan schijnt te verflaauwen. Een eerste slag op zijn voorhoofd toegebragt, doet hem tuimelen, in woede ontstoken, werpt hij zich op Morrissey, die, koelbloediger, hem op nieuw eenige geduchte stompen toebrengt en eindigt met hem nogmaals neêr te werpen. Men biedt 100 tegen 20 voor Morrissey, zonder koopers te vinden.

6de Partij: Morrissey, ofschoon gekneusd en bloedende, toont nog even krachtig te zijn als in den beginne. Heenan wordt al zwakker en zwakker. Na een oogenblik rust, vecht Heenan als een wanhopige, doch mist zijne meeste slagen en ontvangt er daarentegen een vlak in zijn gezigt, die hem zoo lang, als hij is, ter aarde doet tuimelen. Vier volgende partijen, eindigen met denzelfden uitslag: Morissey altijd even krachtig, stompt al meer en meer, Heenan, wiens krachten hem begeven en die gedurig door eenen geduchten slag in zijn aangezigt of op zijnen nek op den grond geworpen wordt. Wel zijn de dolslagen gelijkelijk verdeeld, maar die van Heenan hebben geene kracht meer, in evenredigheid van die zijner tegenpartij.

11de partij, Heenan is in een beklagenswaardigen toestand. Hij kan zich ter naauwernood staande houden, zijne beenen weigeren hem hunne dienst, zijne verdediging is onzeker en gaat uiterst moeijelijk. Morrissey, zijn voordeel vervolgende, geeft hem plotseling eenen geweldigen stomp, aan de zijde van den hals, onder het oor, waardoor de ongelukkige buiten kennis voorover op den grond slaat. De armen Heenan bleef een half uur bewusteloos liggen, terwijl Morrissey, als overwinnaar uitgeroepen, zich te voet verwijderde en over de omheining heênsprong, ofschoon hij half kreupel en afzigtelijk was om te aanschouwen ten gevolge van de ontvangen slagen. die een gewoon mensch zouden hebben doen bezwijken, maar die weinig uitwerking op dit ijzeren ligchaam schijnen gehad te hebben.

Hij heeft nogtans verklaard, dat deze boxpartij zijn laatste gevecht zoude zijn.

SORGHO EN SUIKERRIET.

In eene zitting van het keizerlijk centraal genootschap van landbouw, heeft de heer Peyrat het volgende stuk over bovenstaand onderwerp voorgelezen, hetwelk zonder twijfel voor onze Oost en West Indische koloniën evenzeer de aandacht verdient als voor de Fransche.

De verschillende proeven, die wij aan de akkerbouwschool (te Beyril Landes) met de sorgho genomen hebben, geven aanleiding om aan te nemen, dat deze suikerhoudende plant nagenoeg gelijk is aan het suikerriet, en dat het even rijk aan suiker is als deze laatste plant. Het sap van de sorgho schijnt bovendien zuiverder te zijn, d. i. minder bladen met slijmachtige deelen, maar zijne digtheid (9 graden *Beaumé*) is minder hoog, dan die van het suikerriet, hetgeen ontwijfeld ontstaat door den invloed van het klimaat van Frankrijk, waar de gemiddelde warmte van den herfst en de lente een weinig lager is, dan voor den volkomen groei dezer plant vereischt wordt.

100 kil. rietsap, met eene digtheid van 9 graden *Beaumé* bevatten 16 kil. zuivere suiker en 84 kil. water. Hieruit volgt, dat het sap van de sorgho van dezelfde digtheid op 100 kil. groen riet bevat:

Sap door uitpersen verkregen van 9° *Beaumé* ...	62.5 kil.
Suiker of suikerachtige stof in dit sap bevat...	10 0 „
Eenigzins vochtig uitgeperste overblijfsels	27.5 „
	100.0 kil.

Nog blijft te onderzoeken over, of men door koken bij lage warmte het sorgho-sap even goed als dat van het suikerriet zal kunnen kristalliseren, d. i. zonder meer afval. De geheele vraag berust op dit eene punt en in de bevestiging van de gelijkheid dezer twee sappen.

Wij zullen aantoonen, dat het telen van de sorgho door zijne opbrengst veel voordeeliger zijn zou, dan van het suikerriet, aangezien vijf maanden voor den groei van de sorgho voldoende zijn, terwijl het suikerriet op niet besproeide landen achttien maanden, en op besproeide twaalf maanden, voor zijn groei vordert.

Opbrengst aan suiker van de beide planten per bunder.

1°. *Suikerriet op het eiland Reunion.*

De eerste snede, 18 maanden na het planten, geeft gemiddeld voor het geheele eiland per bunder.. 5000 kil.

De tweede en derde snede, na een en twee jaren of slechts eene snede, die twee jaren na de eerste ondernomen wordt, geeft over het algemeen . . . . . 2500 „
geheel in drie jaren . . . . . 7500 „
Gemiddeld per bunder en per jaar een derde of 2500 „

2o. Chinesche sorgho in Frankrijk geteeld.

De opbrengst in 1857 te Beyrie in enkele snede, met in begrip van de bladen en het zaad, is geweest per bunder 123,000 kil.

Maar deze opbrengst is een maximum, niet een gemiddeld, en wij meenen, dat men haar onder gewone omstandigheden op niet meer dan 100,000 kil. schatten moet.

Hiervan moeten afgetrokken worden de bladen, het zaad en het bovenste gedeelte der halmen van 1 el lang, als zijnde minder suikerhoudend dan het onderste gedeelte, dat men als veevoeder gebruikt. Deze vermindering bedraagt ongetwijfeld niet de helft van het geheele gewigt, om alle misleiding te voorkomen, zullen wij de helft rekenen. Er blijft dus voor het eigenlijke riet slechts 50,000 kil. over.

Indien nu in 100 kil. groen riet 10 kil. suikerachtige stof bevat zijn, dan leveren 50,000 kil riet 5000 kil. suikerstof, volkomen dezelfde hoeveelheid als de eerste snede van het suikerriet in de koloniën, en men lette wel op, indien men het planten in Frankrijk ieder jaar herhaalt, zou men juist in drie jaren de dubbele hoeveelheid krijgen als in de koloniën.

Intusschen kan de ondervinding nog leeren, dat de sorgho eene overblijvende plant is, en de vorst in het zuiden van Frankrijk doorstaat. In dit geval, zou men er, ten einde de rijpheid meer te verzekeren, die in sommige jaren, bij gebrek aan genoegzame warmte, onvolkomen zou kunnen zijn, toe komen om in Julij te zaaijen, ten einde van September tot November groenvoeder te oogsten, vóórdat de plant zaad gegeven heeft. Men zou alsdan den wortelstok met stroorijken mest gedurende den winter moeten dekken, zoodat hij in het voorjaar forscher opschoot en waarschijnlijk twee maanden vroeger zou kunnen gesneden worden, dan wanneer hij den grond slechts een jaar besloeg; want indien de plant in Mei even als de maïs gezaaid wordt, kan zij in het klimaat van het zuiden van Frankrijk niet vóór het laatst van October tot rijpheid komen, een tijdstip van slecht weêr, wanneer het vervoer bezwaarlijk is.

Bij deze veronderstelling zou men slechts eens in de twee jaren riet snijden, en aannemende, dat de opbrengst niet grooter was, dan na een groeitijd van slechts 5 maanden, zoo zou men nog een gemiddelde opbrengst van 2500 kil. suiker per bunder hebben, d. i. eene opbrengst gelijk aan die van het suikerriet der koloniën, zonder het groene voeder van het eerste jaar in rekening te brengen, hetwelk onmisbaar is ter voortbrenging van den mest, die volstrekt noodig is om den groei der plant te verzekeren en te bespoedigen.

Behandeling der plant.

Men zaait de sorgho op een zuiveren, goed bewerkten en gemesten grond, ongeveer als voor de maïs. Men verdeelt het veld door middel van een vorentrekker in ruiten van 9 palm tot 1 el zijde, zoodat men 10 tot 12,000 planten op den bunder krijgt. Men legt drie kleine zaden (zwart en goed rijp) op ieder snijpunt der rijen en, indien men kan, voegt men er nog eene nieuwe bemesting, hetzij met kalk of een zuur van tot ontbinding gebragte wollen lompen. of guano gemengd met asch en houtskool, bij, maar zorgende, dat zij niet met het zand in aanraking komt; men bedekt dit een weinig met den voet en men heeft niets verder te doen dan het behakken, waarmede men niet spaarzaam zijn moet, vooral in den eersten tijd en tot dat de planten den grond bedekt hebben.

Het behakken moet altijd vlak geschieden, zonder aanaarden, ten einde minder gevaar te loopen van de wortels met den hak te raken, en de sporen of uitspruitsel van den wortelstok niet met grond te bedekken.

Vervolgens snoeit men de planten uit met een mes, door al de scheuten weg te nemen, die men veronderstelt, dat de hoogte van de hoofdstengels niet bereiken zullen, en waarvan men er twee, drie of vier laat staan, naar mate van de sterkte der plant, en 5 maanden na het zaaijen snijdt men het riet, indien de gemiddelde warmte van den dag 20° C. geweest, of in 5 maanden 3000° C. bedragen heeft, die noodig zijn om het zaad zwart en volkomen rijp te doen worden.

Toepassing op de koloniën

Het is van belang te doen opmerken, dat het zaaijen van de sorgha veel minder kostbaar is dan het planten van het suikerriet, vooral indien men een grond vindt als op het eiland Bourbon, en dat, zoodra het uitgemaakt zal zijn, of het sap van sorgha even goed kristalliseert als dat van het suikerriet, de koloniën niet moeten aarzelen, om voor en na de teelt van het suikerriet door die voor de sorgho te vervangen, waarvan de kosten veel minder en de opbrengsten grooter zijn zullen.

De sorgho zal ongetwijfeld in de koloniën beter groeijen dán in Frankrijk. Men mag verwachten twee jaarlijks sneden van denzelfden grond te zullen verkrijgen, en dat men zoodoende de behandeling van het riet nagenoeg het geheele jaar door zal kunnen voortzetten, waardoor de opbrengst van suiker verdubbeld zou worden.

Indien de Chinesche sorgho eene nieuwe toekomst voor den landbouw van het zuiden van Frankrijk opent, zoo doet het dit in veel hoogere mate voor de koloniën, die wegens den vruchtbaren aard van haar klimaat met voordeel met Europa, wat de voortbrenging van suiker betreft, zullen kunnen mededingen. Ten einde echter de wedstrijd niet al te ongelijk zij, moeten de koloniën niet achterlijk blijven bij de vorderingen van den landbouw en der nijverheid; zij moeten ernstig nadenken over den nieuwen toestand, die haar bereid is, en dat zij zoo spoedig mogelijk de proef met de suikerbereiding uit sorgho nemen moeten.

Door deze weinige woorden kan men nagaan, dat de voordeelen dezer uitstekende plant bestaan in de eenvoudigheid en onkostbaarheid der cultuur en vooral in haren spoedigen groei, daar zij in vijf maanden tot rijpheid komt en men nagenoeg drie sneden van de sorgho tegen eene van suikerriet doen kan.

Er zijn te dezen opzigte hoogst belangrijke proefnemingen in de kolonien te doen, en zelfs dan, wanneer het sap van de sorgho zeer slecht zou kristalliseren, laat ons verder gaan, zelf dan, wanneer de eerste proeven bewijzen zouden, dat het niet in verkoopbare suiker kan veranderd worden, zou de teelt er van vóór de koloniën alsnog voordeelig zijn, als het rijkste en overvloedigste voeder opleverende, dat de droogte volmaakt weêrstaat, en niet ophoudt te groeijen bij eene gemiddelde warmte van 20° C.

Men zou dus in de koloniën het vee het geheele jaar door met sorgho kunnen voederen, terwijl men bij de teelt van het suikerriet zeer verlegen zit buiten den snijtijd, d. i. gedurende zeven maanden van het jaar, en overal en altijd is overvloed van voeder, de steun van een goeden landbouw en het kenmerk van eene groote algemeene welvaart.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum	*Vlag*	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Van*
Febr. 16	Nederl. Ind.	Little Tot.	Katjoong.	Pasoeroewan.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum	*Vlag*	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Naar*
Febr. 16	Baliesche	Djainoer.	Sarief Achmat.	Balie.
„ —	Nederl. Ind.	Bintang Tjaigoan.	Ong Kanghan.	id.
„ —	„ „	Tedok	Wongso.	id.
„ 17	„ „	Fathool Wadoet.	Sech Salim bin Mohamat Albadat.	Banjermassing.
„ —	„ „	Gertrude.	J. M. Sobels.	Patjit. v. Sum. en Pangool.
„ —	Nederlandsche	Diana.	E. H. Masdorp.	Nederl. via Probolingo.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Bestemming*	*Agenten*
Nederlandsche	Johanna Maria Christina.	C. Gorter.	In Reparatie.	Fraser Eaton & Co.
id.	Louise Jacoba Johanna.	Baumgarten.	Te Koop.	„ „ „ „
id.	Drie Vrienden.	L. P. Andersson.	Onbepaald.	„ „ „ „
Zweedsche	L. Abang.	Mork.	Stockholm.	„ „ „ „
id.	Walcheren.	K. Hoek.	In Lossing.	„ „ „ „
id.	Delft.	Geelkerken.	Rotterdam.	„ „ „ „
id.	Lismoyne.	Dempster.	id.	„ „ „ „
Nederl. Ind.	Wilhelmine Cox.	Deibel.	Onbepaald.	Methieu Ebbs Ruijs & Co.
Zweedsche	Sijdpolen.	Soderberg.	Nederland.	„ „ „ „ „
Hollandsche	Johanna Louisa.	Popken.	Amsterdam	Schimmelpenninck & Co.
id.	Jan Schouten.	Coeningh Meijer.	Onbepaald.	„ „ „
id.	Prins Frederik der Nederlanden.	de Wit.	id.	„ „ „
id.	O. J. Packet.	Postma.	id.	„ „ „
id.	Jacobus.	J. J. van Loon.	id.	„ „ „
id.	Afrika	Manourie.	Amsterdam.	„ „ „
Nederlandsche	Prins van Oranje.	Hensing.	Onbepaald.	Ruyl Cramer & Co.
id.	Laurens Koster.	Koenen.	id.	„ „ „ „
id.	Koerier.	Rotgans.	id.	„ „ „ „
id.	Kinderdijk.	Zwanenburg.	Nederland.	„ „ „ „
id.	Gebr. Houtman.	Bax.	Onbepaald.	„ „ „ „
id.	Eersteling.	Mann.	id.	J. F. van Leeuwen & Co.
id.	Arij Scheffer.	Kunst.	id.	„ „ „ „ „ „
id.	Minister Thorbecke.	S. van Duijn.	In Reparatie.	„ „ „ „ „ „
Nederlandsche	Delftshaven.	Schaap qq.	Onbepaald.	B. Kopersmit & Co.
Nederl. Ind.	Stoomschip Macasser.	Smith.	In Reparatie.	„ „ „ „
id. id.	id. Ambon.	Hugenholtz.	id.	„ „ „ „
Nederlandsche	Pictura.	Vogel.	Onbepaald.	„ „ „ „
id.	Baltimore.	Brakke.	id.	„ „ „ „
id.	Ida Elisabeth.	Kramer.	Nederland.	„ „ „ „
Engelsche	Princess.	G Sargent.	Onbepaald.	McMillan Marten & Co.
id.	Sophia Fraser.	Wilson.	China.	Hill Broekman & Co.
id.	Oxus.	Wallace.	Ter bevrachting.	„ „ „ „
id.	Fleda.	Sanders.	id. id.	„ „ „ „
Ned. Ind.	Scotch Lassie.	McKenzie.	Moluccos.	„ „ „ „
id. id.	Stoomschip Samarang Packet.	Scheel.	Batavia.	„ „ „ „
Zweedsche	Oscar den I.	Blomquist.	Nederland.	„ „ „ „
Nederlandsche	Johannes Albertus.	J. C. Londt.	Onbepaald.	B. J. van Eck & Co.
Zweedsche	Atlantic.	H. Fleetwood.	Nederland.	„ „ „ „ „ „

Vertrokken Passagiers.

Met het Nederl. schip *Gertrude*, een Europ. militair.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia; de stoomschepen Medusa, Etna, Onrust en Samarang; de schepen Djoedool Moebarak, Oost India Pakket, Prins Frederik der Nederlanden, Arij Scheffer, Fathool Moebarak, Princess, Padang Pandjang, Gana Salim, L. A. Bang, Atlantic, Prins van Oranje, Johanna Maria Christina, Oxus, Delft, Faidu Mobarak en Oscar I; de stoomschepen Makasser, Ambon en Samarang Packet; de barken Fathal Ma-ân, Saijan Maskoor, Jan Schouten, Salma, Drie Vrienden, Delftshaven, Louise Antoinette, Louisa Jacoba Johanna, Fathool Joesoer, Adolf van Nassau, Joedool Barie, Soedul Gair, Baltimore, Bacht Mastora, Eersteling, Naim Balgijer, Fathool Manan, Abool Hasim, Laurens Koster, Kinderdijk, Pictura, Wilhelmina Cox, Abool Hair, Fathool Madjiet, Alhamadanie, Aldjoesoer, de Stad Nijmegen, Ida Elizabeth, Kim Tianhoat, Minister Thorbecke, Alcijone, Walcheren, Afrika, Lismoijne, Zein, Gebroeders Houtman, Jacobus, Atidjatoor Rachman, Fathul Karim, Fleda en Nawan Eljoesoor; de brikken Johannes Albertus, Soedoel Barie, Marzoek, So-Ootdin, Sophia Fraser, Koerier, Sophia thans hern. Talsum, Fathal Hair en Sijdpolen; de schoeners Sarie Tengaroong, Hoseeng, Almok Tasam, Komeij, Berkatool Adjelan, Bilmadjiet, Bingseeng, Mastora, Banda, Coquette, Johannes en Louisa en Atiat Ulmaulah th. hern. Sa-adah.

SUMANAP.

VERTROKKEN.

9 Februarij. De Ned. Ind. kotter *Mabroek*, gezagv. Sech Achmat bin Said Banie, naar Balie via Banjoewangie.

10 Februarij. De Ned. Ind. kotter *Sie Berkat*, gezagv. Sech Abdulla bin Oemar Bagraf, naar Balie.

11 Februarij. De Ned. Ind. schoener *Atiat Tilmaula*, gezagv. Oewa Mohamat, naar Samarang.

12 Februarij. De Ned. Ind. Schoener *Clipper*, L. J. D. N. F. C. Eschauzier, naar Moluccos.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Schoeners Mansoer, Sumanap, Maria, Sie Damar, Almashoor. Mifrejool Moelook, Bintang Timoor thans hernaamd Fathal Haer en Sophia; brikken Machmoedie en Sie Kanoegragan en de kotter Noorsasie.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya van den 17den tot en met den 19den Februarij 1859.

AANVOER.

Van Samarang per de Ned. Ind. bark *Nawan Eljoesoer*, gezagv. J. C. Monteiro, agent Gezagvoerder.

23 kisten manufacturen, 100 picols chineesche aluin, 25,000 stuks vloersteenen, 90 picols benzoin, 24 kisten voetzoekers, 16 krandjangs aardewerk, 97 collis koopmanschappen en kleinigheden, Gezagvoerder.

Van Australia per het Eng. schip *Amalia Briellat*, gezagv. John Morris, agenten Fraser Eaton & Co.

1440 picols steenkolen, Fraser Eaton & Co.

UITVOER.

Naar Nederland per het Ned. schip *Alcyone*, gezagv. H. C. Haacke.

$4502^{42}/_{100}$ picols suiker, 1800 picols koffij, N. H. M.

Naar Batavia via Samarang per de Ned. Ind. stoomboot *Palembang*, gezagv. Roseboom.

1 kist percussion, 1 kist potlooden, 1 kist diversen, 2 kisten borden, 12 kisten vazen en flacons, B. J. van Eck & Co; 2 kisten papier, 10 kisten roode wijn, Ruyl Cramer & Co; 1 kist wagentuigen, P. Kervel & Co; 1 kist zadels, 1 kist handschoenen. J. F. van Leeuwen & Co.

Naar Pasaroeang per het Ned. schip *Stad Nijmegen*, gezagv. H. P. Cruijs.

Ballast.

Naar Nederland via Probolingo per het Ned. schip *Diana*, gez. E. H. Masdorp.

1700 picols koffij, $1001^{48}/_{100}$ picols suiker, 25 pikols rotting, N. H. M.

Naar Tjilatjap via Sumanap per het Ned. schip *Gertrude*, gez. J. M. Sobels.

6 kisten bier, de Graaf; 35 collis diverse dranken en provisien, 1 kist jagtgeweer, Fraser Eaton & Co.

Marktprijzen.

Suiker No. 16 per picol ƒ $18\frac{1}{2}$.—
Koffij Nominaal.
Rijst (carga) per kojang. ƒ 135 à ƒ 140.—
Id. (witte) „ „ ƒ 160 à ƒ 165.—
Koehuiden per 100 st. ƒ 250 à ƒ 350.—
Arak per legger ƒ 50.—
Olie (Klapper) ƒ 12 à ƒ 14.—
Olie (Katjang)
Kadjang Matten.
Rotting. ƒ 9 à ƒ 12.—
Wisselkoers Pari.

De inteekening in Nederland kan geschieden bij L. van Bakkenes & Co te *Amsterdam* en W. J. van Haren Noman te *Leiden*.

GEDRUKT BIJ E. FUHRI & CO, TE SOERABAYA.